

Departamentul de Filosofie Practică și Istoria Filosofiei

Post vacant scos la concurs: conferențiar universitar

Poziția din statul de funcții: 22

Disciplinele din planul de învățământ:

1. Originile filosofiei europene
2. Hermeneutică
3. Filosofie greacă
4. Phenomenology and Ontology of European Culture
(Fenomenologia și ontologia culturii europene)

TEMATICĂ și BIBLIOGRAFIE

1. ORIGINILE FILOSOFIEI EUROPENE

Tematică:

1. Raporturile dintre „origine”, „filosofie” și „Europa”. Sensurile cuvântului „origine” și „început”
2. Hermeneutica drept metodă în recuperarea originii. Aportul adus de filosofia germană modernă și contemporană (Schleiermacher, Dilthey, Hegel, Nietzsche, Heidegger) la o recuperare hermeneutică a începutului grecesc al gândirii europene
3. Rolul divinului în configurarea perspectivei filosofice în Grecia Antică. Raportul dintre *psyche*-ul omenesc și epifania divină (Dodds, W. Otto, Rohde, Vernant)
4. *Polis*-ul grec ca spațiu de dezvoltare al filosofiei în Grecia. Spațiul politic (*agora*) ca spațiu guvernat de *logos* și de individualizarea prin dispută (Arendt, Starr)
5. Instituția celor „7 înțelepți” și dezvoltarea unei perspective etico-politice asupra vieții umane
6. Ionia ca loc de apariție al filosofiei (Thales, Anaximandru, Heraclit)
7. Dezvoltarea problematicei ființei și a raportului ei cu gândirea (Parmenide)
8. Empedocle și atomiștii (Leucipp, Democrit)

9. Rolul jucat de pitagorism în dezvoltarea ideii de școală și de comunitate filosofică
10. Apariția tipului de discurs sofist (Gorgias, Protagoras)

Bibliografie:

1. Jean Beaufret, *Le poème de Parménide*, Presses Universitaires de France, Paris, 1955
2. *Héraclite. Fragments*, ed. de Marcel Conche, Presses Universitaires de France, Paris, 1986
3. *Despre Pythagora și pythagorei. Fragmente*, trad. și note de Mihai Nasta, Paideia, București, 1998
4. *Empédocle*, ed. de Jean Bollack, Éd. de Minuit, Paris, 1965-1969
5. *The atomists Leucippus and Democritus: fragments; a text and translation with a commentary*, ed. de C.C.W. Taylor, Univ. of Toronto Press, Toronto, 1999
6. Friedrich Nietzsche, *Filozofia în epoca tragică a grecilor*, trad. de Mircea Ivănescu, Humanitas, București, 2012
7. William K.C. Guthrie, *O istorie a filosofiei grecești*, trad. de M. Moise, I.L. Muntean și D. Roșculescu, Teora, București, 1999
8. Jean-Pierre Vernant, *Mit și gândire în Grecia Antică. Studii de psihologie istorică*, trad. de Zoe Petre și Andrei Niculescu, București, Meridiane, 1995
9. Eric R. Dodds, *Grecii și iraționalul*, trad. de C. Pleșu, Polirom, Iași, 1998
10. Walter F. Otto, *Zei Greciei*, trad. de I. Snagoveanu-Spiegelberg, Humanitas, București, 1995
11. Hannah Arendt, *Condiția umană*, trad. de Claudiu Vereș și Gabriel Chindea, Idea Design & Print, Cluj, 2007

2. HERMENEUTICĂ

Tematică:

1. Sursele antice ale hermeneuticii (*hermeneuein, hermeneia*) (Hermes, religie, Platon, Aristotel, Grecia Antică în general)
2. Sursele biblice (studiile ebraice, hermeneutica patristică, Origene, Augustin, Cassian) și medievale ale hermeneuticii; aplicarea hermeneuticii în spațiul juridic (dreptul roman)
3. Sursele moderne ale hermeneuticii: Reformă (Luther și Melancton; Matthias Flacius), Renaștere (*Ars critica*, J. C. Dannhauer), Spinoza, J. M. Chladni, G. F. Meier

4. Sursele hermeneuticii în secolul al XIX-lea (Fr. Ast, Fr. Schleiermacher, istorismul lui Droysen; A. Boeckh)
5. Rolul central jucat de W. Dilthey în configurarea științelor spiritului (*Geisteswissenschaften*)
6. Hermeneutica fenomenologică a lui M. Heidegger
9. Hans-Georg Gadamer, *Adevăr și metodă*
12. Hermeneutica lui Paul Ricoeur (*Conflictul interpretărilor, Despre traducere*)
14. Forme contemporane ale hermeneuticii (hermeneutica interculturală, intenționalismul hermeneutic)

Bibliografie:

1. Friedrich Schleiermacher, *Hermeneutik und Kritik*, Suhrkamp, Frankfurt / Main, 2011
2. Wilhelm Dilthey, *Construcția lumii istorice în științele spiritului*, trad. de Virgil Drăghici, Dacia, Cluj, 1999
3. Martin Heidegger, *Ființă și timp*, trad. de Gabriel Liiceanu și Cătălin Cioabă, Humanitas, București, 2003
4. Hans-Georg Gadamer, *Adevăr și metodă*, trad. de Gabriel Cercel, Larisa Dumitru, Gabriel Kohn și Călin Petcana, Teora, 2001
5. Paul Ricoeur, *Eseuri de hermeneutică*, trad. de Vasile Tonoiu, Humanitas, București, 1995
5. Richard E. Palmer, *Hermeneutics. Interpretation Theory in Schleiermacher, Dilthey, Heidegger, and Gadamer*, Northwestern University Press, Evanston, 1969

3. FILOSOFIE GREACĂ

Tematică:

1. Originile filosofiei grecești: raportul cu divinul (*mythos, genos*), raportul cu *polis*-ul (*agora, logos, kategorein*). Temele gândirii presocratice (Heraclit, Parmenide)
2. Filosofia lui Platon. Dialogurile timpurii și rolul *elenchos*-ului socratic (*Hippias minor, Protagoras* etc.)
3. Filosofia lui Platon. Dialogurile de tranziție către perioada de maturitate (*Gorgias, Menon, Kratylos*)
3. Filosofia lui Platon. Dialogurile de maturitate (*Phaidon, Republica, Phaidros, Symposion*). Alegoria peșterii, teoria ideilor și a participării

4. Filosofia lui Platon. Dialogurile de bătrânețe (*Theaitetos, Sofistul, Omul Politic, Philebos*)
5. Filosofia lui Aristotel. Scrierile „logice” (*Organon-ul, Retorica*)
6. Filosofia lui Aristotel. Scrierile „metafizice” (*Metafizica, De anima*)
7. Filosofia lui Aristotel. Scrierile „științifice” (*Fizica, Despre generare și nimicire*)
9. Filosofia lui Plotin (*Enneade*). Procesiune, conversiune; Unu, *nous*, suflet; Binele și iubirea

Bibliografie:

1. Platon, *Opere I-VII*, ediție îngrijită de Petru Creția, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1974-1993
2. Aristotel, *Metafizica*, trad. de Andrei Cornea, Humanitas, București, 2001
3. Aristotel, *Despre suflet (De anima)*, trad. de Alexander Baumgarten, Humanitas, București, 2005
4. Aristotel, *Organon*, trad. de Mircea Florian, Ed. Științifică, București, 1957-1963
5. Aristotel, *Fizica*, trad. de N.I. Barbu, Ed. Științifică, București, 1966
6. Plotin, *Opere I-II*, trad. de Andrei Cornea, Humanitas, București 2002-2006
7. Franz Brentano, *Despre multipla semnificație a ființei la Aristotel*, trad. de Ion Tănăsescu, Humanitas, București, 2003
8. Léon Robin, *Platon*, trad. de Lucia M. Dumitru, Teora, București, 1996
9. Pierre Aubenque, *Problema ființei la Aristotel*, trad. de Daniela Gheorghe, Teora, București, 1998
10. Pierre Hadot, *Ce este filosofia antică?*, trad. de George Bondor și Claudiu Tipuriță, Polirom, Iași, 1997
11. Gheorghe Vlăduțescu, *Ontologie și metafizică la greci. Platon*, Editura Academiei Române, București, 2005

4. PHENOMENOLOGY AND ONTOLOGY OF EUROPEAN CULTURE

Main Topics:

1. Different meanings of “culture”. Material (technology, architecture, arts, etc.) and immaterial (forms of political and social organization, mythology, philosophy, literature, science, etc.) aspects of culture. Pop culture and cultural elite. Mass culture vs. high culture. Multiculturalism. Subcultures. Acculturation. Cultural relativism

2. Origins of “culture” in Ancient Greece (*paideia*, *kalokagathia*) and Rome (*cultura animi*). Greek and Roman backgrounds of “education”
4. Th. Hobbes and J. J. Rousseau on the “state of nature” and on the opposition “nature vs culture (civilization)”
3. German Romanticism and the idea of *Bildung* (J. G. Herder, W. von Humboldt, A. Bastian). Collection of folklore (Brothers Grimm). English Romanticism (Matthew Arnold, Edward Taylor)
5. The meaning of “culture” in anthropology (B. Malinowski, F. Boas, R. Benedict, M. Mead) and sociology (M. Weber, G. Simmel)
6. Cultural studies (S. Hall)

Bibliography:

1. Jean-Jacques Rousseau, *Discourse on the Origin and Foundations of Inequality among Men*, transl. by Elena Rosenblatt, New York: Macmillan, 2011
2. Johann Gottlieb Herder, *This Too a Philosophy of History for the Formation of Humanity*, in: *J.G. Herder: Philosophical Writings*, Michael N. Forster (trans. & ed.), Cambridge: Cambridge University Press, 2002
3. Max Weber, *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*, transl. by T. Parsons, London: Routledge, 1992
4. Bronislaw Malinowski, *A Scientific Theory of Culture, and Other Essays*, Oxford University Press, 1964
5. Hannah Arendt, *The Human Condition*, Chicago: University of Chicago Press, 1958
6. Ernest Gellner, *Reason and Culture: The Historic Role of Rationality and Rationalism*, Blackwell, Oxford, 1992
7. Stuart Hall, “Cultural Studies: Two Paradigms”, in *Media, Culture and Society*, 1980, 2, pp. 57-72